

Sivla 18.06.2025 § 88
612/00.01.00/2022

Valmistelu: hyvinvointikoordinaattori Tiina Riihinen, p. 050 384 8523

Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen on yksi kaupungin keskeisimmistä tehtävistä. Ehkäisevä päihdetyö on osa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja se kuuluu sekä kuntien että hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) ohjaa päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi tehtävää työtä: [Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä | 523/2015 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#). Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden sekä rahapelaamisen aiheuttamien haittojen ehkäisyn.

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden käytön aiheuttamia haittoja niin päihteiden käyttäjille, heidän läheisilleen kuin yhteiskunnalle. Työn tavoitteena on myös lisätä ymmärrystä päihteiden käytöstä ja niihin liittyvistä ilmiöistä sekä edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista päihteisiin liittyvissä asioissa.

Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain (523/2015) tarkoituksena on varmistaa ehkäisevän päihdetyön toimintaedellytykset koko maassa ja edistää siten terveyden ja hyvinvoinnin tasa-arvoa. [Ehkäisevä päihdetyö – opas kunnille ja hyvinvointialueille](#)

Jämsässä sivistyslautakunta toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä.

Lähisuhdeväkivalta on Suomessa merkittävä kansanterveysongelma, joka koskettaa kaikkia yhteiskuntaluokasta, kulttuurista, iästä ja sukupuolesta riippumatta. Lähisuhteessa ja perheessä voi ilmetä fyysistä, henkistä, seksuaalista, omaisuuteen kohdistuvaa, taloudellista tai digitaalista väkivaltaa tai sillä uhkaamista. Myös laiminlyönti ja kaltoin kohtelu ovat väkivaltaa: [Lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - Ohjaus ja neuvonta - Henkilöasiakas - Aluehallintovirasto](#)

Suomen perustuslaki ja kansainväliset ihmisoikeussopimusvelvoitteet edellyttävät julkiselta vallalta aktiivisia toimia yksilöiden suojelemiseksi väkivallalta. Oikeus väkivallattomaan elämään on jokaiselle kuuluva perusoikeus. Suomi on sitoutunut noudattamaan lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyssä Euroopan neuvostossa solmittua Istanbulin sopimusta.

Kunnat ja hyvinvointialueet vastaavat omalla toimialallaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä sekä lähisuhdeväkivallan suunnitelmallisesta ehkäisemisestä: [Ohjeet kunnille ja hyvinvointialueille](#)

[lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaattorakenteiden ja lähisuhdeväkivallan vastaisen toiminnan järjestämiseksi](#)

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö edellyttää toimivien rakenteiden luomista, jossa on olennaista, että lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaatio ja suunnitelmat sisällytetään osaksi valtakunnan, alueiden ja kuntien hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelua.

Jämsässä hyvinvointikoordinaattori toimii lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisyn yhdyshenkilönä.

Jämsän kaupungissa on toiminut sivistystoimenjohtajan 1.2.2022 perustama ehkäisevän päihdetyön monialainen tiimi 1.2.2022-31.5.2025. Tiimissä on Jämsän kaupungin edustajien lisäksi ollut mukana myös poliisin, Kiinteistö Oy Jämsänmäen sekä Jämsän Terveys Oy:n edustus. Hyvinvointialueiden toiminnan myötä on ollut perusteltua muuttaa tiimin kokoonpanoa niin, että Jämsän Terveys Oy:n edustus on jäänyt pois ja tilalle on tullut hyvinvointialueelta mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä sosiaalipalvelujen edustus. Lisäksi tiimissä on kaupungilta hyvinvointialueelle siirtynyt opiskeluhoollon edustus.

Tiimi on laatinut ehkäisevän päihdetyön suunnitelman (Sivla 23.2.2023 § 23) [Dynasty 10](#), jonka päivittäminen on valtuustokauden vaihduttua ajankohtaista. Tiimi on vuosikellon mukaisesti kokoontunut neljä (4) kertaa vuodessa jakamaan havaintoja päihdeilmiöistä, seuraamaan ja arvioimaan päihteiden käytön sekä ehkäisytyön tilannetta sekä kehittämään ehkäisevän työn käytänteitä.

Ehkäisevä päihdetyö ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö on perusteltua yhdistää yhdeksi ehkäisevän työn verkostotyöryhmäksi, koska päihteet ja väkivalta liittyvät usein toisiinsa, kohderyhmät ja riskitekijät ovat usein samoja ja monialaisen yhteistyön tarve on asiakkaan kokonaisvaltaisen auttamisen vuoksi ilmeinen. Ehkäisevän päihdetyön tiimissä on keskusteltu lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön mukaan ottamisesta tiimiin ja todettu se tarkoituksenmukaiseksi. Uuden tiimin muodostamiseen on päädytty myös siksi, että myös hyvinvointialueella ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön teemoja käsitellään yhdistetyssä alueellisessa ehkäisevän työn verkostossa, jossa koolla on hyvinvointialueen koordinaattoreiden lisäksi alueen kuntien hyvinvointikoordinaattoreiden / ehkäisevän työn yhdyshenkilöiden edustus.

Sivistystoimenjohtaja nimeää ratkaisuvaltansa mukaisesti ehkäisevän työn verkostotyöryhmän.

Ehkäisevän päihdetyön kokonaisuudesta vastaa ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö nuoriso-ohjaaja Teemu Liedenpohja ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön kokonaisuudesta puolestaan hyvinvointikoordinaattori Tiina Riihinen.

Verkostotyöryhmän toimesta laaditaan syksyn 2025 aikana ehkäisevän työn suunnitelma, joka sisältää sekä ehkäisevän päihdetyön että

lähisuhdeväkivallan ehkäisytöön teemat. Ehkäisevän työn suunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja arviointimittarit liitetään kerran valtuustokaudessa päivitettävään laajaan hyvinvointi- ja turvallisuuskertomukseen ja -suunnitelmaan eri ikäryhmien kohdalle.
[jamsan-kaupungin-laaja-hyvinvointi-ja-turvallisuuskertomus-2021_2025-002.pdf](#)

Toimivalta, johon päätös perustuu:

32 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja erityinen toimivalta;
Sivistyslautakunta vastaa valtuuston hyväksymän kotouttamisohjelman mukaisesta kotouttamisen edistämisestä ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä toimialaan liittyvien toimintojen osalta ja 14) toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 5 §)

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta hyväksyy

1. ehkäisevän työn koordinoinnin seliteosan mukaisesti.
2. ehkäisevän työn suunnitelman tavoitteiden, toimenpiteiden ja arviointimittareiden sisällyttämisen valtuustokausittaiseen laajaan hyvinvointi- ja turvallisuuskertomukseen ja -suunnitelmaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.